

Metsaseaduse muutmise seadus

§ 1. Metsaseaduse muutmine

Metsaseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2 lõiget 2 täiendatakse pärast sõna „elujõulisuse“ tekstiosaga „, kliimamuutuste mõjude leevendamise ja nendega kohanemise“;

2) paragrahvi 3 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Mets on ökosüsteem, mis koosneb metsamaast ja sealsest elustikust.“;

3) paragrahvi 3 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Metsamaaks käesoleva seaduse tähenduses ei loeta õuemaad, elamumaad, pargi, kalmistu, haljasala, marja- ja viljapuuaiad, puukooli, aiandi ning dendraariumi maad.“;

4) paragrahvi 3 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Puu- ja põõsaistandik (edaspidi *istandik*) käesoleva seaduse tähenduses on puude ja põõsaste intensiivseks kasvatamiseks rajatud kasvuala, mis on registreeritud metsaregistris.“;

5) paragrahvi 3 täiendatakse lõigetega 5 – 9 järgmises sõnastuses:

„(5) Metsamaal on lubatud rajada istandik maa-alale, kus kasvab halli lepa enamusega puistu, välja arvatud turvasmullal (M, S, R), lammimullal (Ag, AG, AG1, AM), rannikumullal (Gr, Gr1, Mr), eemaldatud madalloomullal (TxM) või eemaldatud rabamullal (TxR) asuvad puistud.“

(6) Kui istandik on rajatud või rajatakse mittemetsamaale, saab metsaregistrisse istandikuna kanda maa-ala, mis vastab järgmistele tingimustele:

1) maa-ala kohta ei ole viimase viie aasta jooksul makstud „Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse“ alusel toetust;

2) maa-alale puistu rajamiseks ei ole makstud Euroopa Liidu ja riigisisestest rahalistest vahenditest metsastamise investeringutoetust;

3) maa-ala ei ole Eesti looduse infosüsteemi kantud poollooduslike koosluste esinemisala;

4) maa-ala ei ole Eesti looduse infosüsteemi kantud poollooduslike koosluste esinemisalana või I ja II kategooria kaitsealuste liikide leiukohana;

5) maa-ala ei asu riiklikult kaitstaval loodusobjektil;

6) maa-ala ei asu turvasmullal (M, S, R), lammimullal (Ag, AG, AG1, AM), rannikumullal (Gr, Gr1, Mr), eemaldatud madalloomullal (TxM) või eemaldatud rabamullal (TxR).

(7) Istandikus on lubatud kasvatada Eestis looduslikult kasvavaid puuliike ja käesoleva seaduse § 24 lõike 9 alusel kehtestatud määruses nimetatud võõrpuuliike. Istandikes on keelatud mineraalväetiste kasutamine ning istandike rajamisel ja taimede kasvatamisel tuleb arvestada muudes õigusaktides sätestatud piiranguid.

(8) Metsaregistrisse võib kanda istandikuna maa-ala, mis vastab käesoleva paragrahvi lõigetes 5, 6 ja 7 nimetatud nõuetele.

(9) Istandike registreerimise, rajamise ja majandamise täpsemad nõuded kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.“;

6) paragrahvi 4 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Käesolevat seadust kohaldatakse metsamaa ja sealse elustiku suhtes.“;

7) paragrahvi 4 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Käesolevat seadust kohaldatakse metsamaa ja sealse elustiku ning metsaregistris registreeritud istandiku suhtes.“;

8) paragrahvi 6 lõike 1 punktist 1 jäetakse välja lauseosa „ning selleks metsandust käsitleva valdkonna arengukava“;

9) paragrahvi 6 lõiget 1 täiendatakse punktiga 8 järgmises sõnastuses:

„8) kliimamuutuste leevendamiseks ja kohanemiseks vajalike tegevuste koordineerimine.“;

10) paragrahvi 6 lõige 2¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2¹) Vabariigi Valitsusel on õigus metsa loodusliku tasakaalu tagamiseks seada piiranguid uuendusraie langi pindalale, kui on põhjendatult alust eeldada, et raie maht võib ületada majandatava metsa juurdekasvu või kui käesoleva seaduse § 45 lõike 5 alusel määratud uuendusraie pindala ei võimalda täita käesoleva seaduse § 2 lõikes 2 seatud eesmäärke või muid riigipoolseid kohustusi.“;

11) paragrahv 7 tunnistatakse kehtetuks;

12) paragrahvi 9 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Riik peab metsanduses oma ülesannete täitmiseks arvestust metsade paiknemise, pindala, tagavara, seisundi ning kasutamise üle ning istandike paiknemise ja pindala üle metsaressursi arvestuse riiklikus registris (edaspidi *metsaregister*).“;

13) seaduse 2. peatükki täiendatakse §-ga 10¹ järgmises sõnastuses:

„§ 10¹. Metsandusalane teadus- ja arendustegevus

(1) Kui metsandusalase teadus- ja arendustegevuse tegemiseks on vajalik kalduda kõrvale metsa majandamise kohta sätestatud nõuete täitmisest, esitab tegevust läbi viiv või tegevust koordineeriv teadus- ja arendusasutus Keskkonnaametile taotluse, milles on kirjeldatud uurimistöö kohta järgmised andmed:

- 1) töö eesmärk ja erisuste rakendamise põhjendus;
- 2) planeeritavate tegevuste kirjeldus ja töö täpne metoodika;
- 3) tegevuse algus- ja lõppkuupäev;
- 4) uuritava ala täpne asukoht.

(2) Keskkonnaamet võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotluses nimetatud tegevusteks loa andmisest põhjendatud juhtudel keelduda.

(3) Valdonna eest vastutav minister võib kehtestada metsa majandamise eeskirjas erisusi teadus- ja arendusasutustele metsa majandamiseks teadus- ja arendustegevuse eesmärgil.“;

14) paragrahvi 11 lõige 4¹ muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(4¹) Metsa inventeeritakse ülepinnalise takseerimisega või statistilise valikmeetodiga. Metsa inventeerimise andmed, välja arvatud statistilise valikmeetodiga saadud andmed, kehtivad kümme aastat inventeerimise kuupäevast arvates. Metsaregistrisse kantavad inventeerimisandmed ei tohi olla vanemad kui üks aasta, välja arvatud juhul, kui eraldise pindala on muutunud kuni 10% selle ruumiandmete muutmise tõttu.“;

15) seaduse 4. peatükki täiendatakse §-ga 23² järgmises sõnastuses:

„§ 23². Metsa majandamine püsimeetsana

(1) Püsimeetsandus käesoleva seaduse tähenduses on metsa majandamise viis, millega kujundatakse ja hoitakse struktuurilt, liigiliselt ja vanuseliselt mitmekesisist puistut ning kus raiutud või välja langenud puud asenduvad või asendatakse kasvukohale looduslikult omaste puuliikidega.

(2) Püsimeetsana majandamiseks märgib metsaomanik püsimeetsana majandatava eraldise metsaregistris. Püsimeetsa kujundatakse ja hooldatakse valikraiega pärast puistu seemnekandvuse ees saavutamist.

(3) Püsimeetsas võib 30 aasta jooksul häiludena raiuda kuni 30% püsimeetsana registreeritud ala pindalast. Püsimeetsas säilitatakse säilikpuud või säilikpuude grupid alaliselt vähemalt 10%-l pindalast.

(4) Püsimeetsana majandatava eraldise saab püsimeetsana majandamisest välja arvata metsakaitseeksperdi alusel või 40 aasta möödumisel püsimeetsana metsaregistrisse kandmisest arvates omaniku soovil.“;

16) paragrahvi 25 lõiget 2 täiendatakse punktidega 4 ja 5 järgmises sõnastuses:

„4) metsa majandatakse püsimeetsana;

5) mets asub Eesti looduse infosüsteemi kantud poollooduslike koosluste esinemisalal.“;

17) paragrahvi 28 lõike 4 punktist 4 jäetakse välja tekstiosa „, mille hulka kuulub kuni nelja meetri laiuselt kvartali- või piirisihi sisseraie või olemasoleva sihi või teeserva, kraavikalda ja kraaviserva puhastamine puudest, mille keskmine rinnasdiameeter ületab kaheksat sentimeetrit“;

18) paragrahvi 28 lõike 4 punkt 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„6) kujundusraie, mida tehakse kaitstaval loodusobjektidel kaitse-eesmärgi saavutamiseks kaitsekorralduskava, liigi kaitse ja ohjamise tegevuskava, elupaiga tegevuskava kohaselt või kaitstava looduse üksikobjekti või vääriselupaiga seisundi säilitamiseks ja parandamiseks või Eesti looduse infosüsteemi kantud poollooduslikul kooslusel puittaimede eemaldamiseks elupaiga tegevuskava kohaselt.“;

19) paragrahvi 28 lõige 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(8) Valikraiet tehakse püsimeetsana majandamise eesmärgil puistus üksikute puude, puuderühmade ja häilude raiumisega. Häilude läbimõõt võib olla kuni 40 meetrit. Häilusid ei loeta rinnaspindala arvestusse.“;

20) paragrahvi 28 lõige 8² tunnistatakse kehtetuks;

21) paragrahvi 29 lõikest 1 jäetakse välja lauseosa „ühe aasta jooksul raie algusest arvates“;

22) paragrahvi 29 lõige 1 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) säilikpuud ehk elustiku mitmekesisuse tagamiseks vajalikud puud, vähemalt 15 esimese rinde elusat puud hektari kohta, kuid mitte vähem kui tüvepuidu kogumahuga kümme tihumeetrit hektari kohta.

23) paragrahvi 29 lõige 11 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) leesikaloo, kastikuloo, lubikaloo, sambliku, siirdesoo, madaloo, lodu ja raba kasvukohatüübis raielangi pindala olla suurem kui kaks hektarit;“;

24) paragrahvi 29 lõike 11 punkt 2¹ tunnistatakse kehtetuks;

25) paragrahvi 29 lõike 11 punktid 3 ja 4 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„3) käesoleva lõike punktis 2 nimetamata kasvukohatüüpides raielank olla suurem kui viis hektarit;

4) erinevates kasvukohatüüpides asuva raielangi pindala olla suurem kui viis hektarit, arvestades käesoleva lõike punktis 2 sätestatud piiranguid.“;

26) seaduse 4. peatükki täiendatakse §-ga 31¹ järgmises sõnastuses:

„§ 31¹. Trassiraie

(1) Trassiraie on raie, mille hulka kuulub kvartali- või piirisihi sisseraie või olemasoleva sihi või teeserva, kraavikalda ja kraaviserva või mõne muu varem raadatud ala puhastamine puudest või puittaimestikust, mille keskmine rinnasdiameeter ületab kaheksat sentimeetrit.

(2) Kui trassiraie laius on üle nelja meetri, esitatakse õigusaktidest tulenev kehtiv projekt, hoolduskava või muu dokument.“;

27) paragrahvi 32 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Raadamine on raie või muu tegevus, mida tehakse, et võimaldada maa kasutamist muul otstarbel kui metsa majandamiseks.“;

28) paragrahvi 32 lõiget 1 täiendatakse pärast sõna „metsa“ sõnadega „või istandiku“;

29) paragrahvi 36 lõike 1 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) kaitseväe ja Kaitseliidu harjutusväljadel kehtiva planeeringu kohaselt või Vabariigi Valitsuse loal;“;

30) paragrahvi 36 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud Vabariigi Valitsuse luba ei ole vajalik lõike 1 punktis 2 nimetatud juhul, kui riigimetsa valitseja on Kaitseministeerium.“;

31) paragrahvi 37 lõike 6 punktist 3 jäetakse välja sõnad „kinnistu ja“;

32) paragrahvi 38 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Raieõiguse või metsamaterjali ostja on kohustatud esitama Maksu- ja Tolliametile ostetud raieõiguse või metsamaterjali kohta valdkonna eest vastutava ministri kehtestatud vormi kohase teatise. Teatist ei pea esitama, kui ostetakse kuni 20 tihumeetrit metsamaterjali aastas.“;

33) paragrahvi 38 lõikest 2 jäetakse välja tekstiosa „müügi- või“;

34) paragrahvi 38 täiendatakse lõigetega 3–5 järgmises sõnastuses:

„(3) Metsamaterjali turule laskmisel on müüja või tema volitatud esindaja kohustatud järgima Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2023/1115, milles käsitletakse teatavate raadamise ja metsade degradeerumisega seotud saaduste ja toodete liidu turul kättesaadavaks tegemist ja liidust eksportimist ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 995/2010.

(4) Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruses (EL) 2023/1115 sätestatud kohustuste täitmise eest vastutavad pädevad asutused on Keskkonnaamet ning Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi hallatav asutus.

(5) Keskkonnaamet kontrollib kohustuste täitmist Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) 2023/1115 I lisas nimetatud toodete suhtes, mille tootmiseks on asjaomase saadusena kasutatud puitu. Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi hallatav asutus kontrollib kohustuste täitmist toodete suhtes, mille tootmiseks on kasutatud asjaomase saadusena veiseid, kakaod, kohvi, õlipalmi, kummi ja sojat.“;

35) paragrahvi 41 lõiget 1 täiendatakse punktiga 3 ja sõnastatakse järgmiselt:
„3) raadamise kohta.”;

36) paragrahvi 41 lõikest 4 jäetakse välja tekstiosa „paberil, digitaalselt allkirjastatuna e-kirjaga või“;

37) paragrahvi 41 lõikest 8¹ jäetakse välja teine lause;

38) paragrahvi 41 lõige 13 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(13) Metsaomanik võib teha raiet 24 kuu jooksul pärast metsateatise või metsakaitseekspektiisi akti registreerimist metsaregistris. Uuendusraie ja raadamise korral võib raiet alustada, kui metsateatise registreerimisest metsaregistris on möödunud kümme päeva või kui metsakaitseekspektiisi akt on registreeritud metsaregistris.“;

39) paragrahvi 41 lõikes 13² asendatakse arv 12 arvuga 24;

40) paragrahvi 43 lõige 1¹ tunnistatakse kehtetuks;

41) paragrahvi 43 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(2) Kliimaministeeriumi, Kaitseministeeriumi ja Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi valitsetavat riigimetsa majandab ja selle majandamist rahastab Riigimetsa Majandamise Keskus. Kaitseministeeriumi ning Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi valitsetavat riigimetsa majandatakse valdkonna eest vastutava ministri määratud asutusega sõlmitud kokkuleppe alusel.“;

42) paragrahvi 43 lõige 3¹ tunnistatakse kehtetuks;

43) paragrahvi 43 täiendatakse lõikega 7¹ järgmises sõnastuses:
„(7¹) Riigimetsa majandaja peab arvestama valdkonna eest vastutava ministri kehtestatud omaniku ootustega.“;

44) paragrahvi 45 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(5) Valdkonna eest vastutav minister määrab riigimetsa majandajale järgneva viie aasta uuendusraie pindala, sealhulgas männikute, kuusikute, kaasikute ja haavikute pindala puuliikide viisi, arvestades käesoleva seaduse § 11 lõigete 3 ja 4 alusel kehtestatud määruses sätestatud metsa raiemahu arvutamise metoodikat.“;

45) paragrahvi 45 täiendatakse lõikega 5¹ järgmises sõnastuses:
„(5¹) Valdkonna eest vastutav minister võib muuta käesoleva paragrahvi lõike 5 alusel kehtestatud uuendusraie pindala, kui on täidetud vähemalt üks järgmistest tingimustest:
1) uuendusraie pindala arvutamise aluseks oleva metsa pindala on muutunud vähemalt 15%;

2) uuendusraie pindala arvutamise aluseks olevas metsas on tuvastatud ulatuslik metsakahjustus.“;

46) paragrahvi 45 lõige 6 tunnistatakse kehtetuks;

47) paragrahvi 49 lõike 3 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(3) Nõukogu on kaheksaliikmeline.“;

48) paragrahvi 49 lõike 3 punkt 3 tunnistatakse kehtetuks;

49) paragrahvi 49 lõike 7 punkt 10 tunnistatakse kehtetuks;

50) paragrahvi 49 lõike 7 punktid 12 ja 13 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„12) vara kasutusse andmise otsustamine käesolevas seaduses nimetatud juhul;
13) riigi esindajana eraõiguslike juriidiliste isikute asutamise otsustamine.“;

51) paragrahvi 60 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(1) Vara võõrandamise otsustab RMK juhatus.“;

52) paragrahvi 68 lõikes 2 asendatakse arv 3200 arvuga 400 000;

53) paragrahvi 69 lõikes 2 asendatakse arv 3200 arvuga 400 000;

54) paragrahvi 70 lõikes 2 asendatakse arv 2000 arvuga 200 000.

§ 2. Seaduse jõustumine

(1) Käesoleva seaduse punktid 14, 24 ja 25 jõustuvad 2025. aasta 1. juulil.

(2) Käesoleva seaduse punktid 3-5, 7, 12, 15, 19, 20 ja 28 jõustuvad 2026. aasta 1. jaanuaril.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, 2024

Algatab Vabariigi Valitsus.....2024. a